

gjældende om Udviklingen af Husflid, og som ogsaa særlig er udtalt af den nævnte Forfatter, at de store Foreninger maatte nok ere gode i landøkonomisk Henseende og ogsaa i andre, men i Retning af Husflid ere de ikke saa heldige, de ere ikke for denne saa gode som meget smaa. Om disse nærer jeg den Tro, at de ikke behøve som smaa Foreninger saa store Midler, som her ere anviste, idetmindste da ikke, for disse Foreninger ere dannede i et langt større Antal, end det hidtil er lykkedes. Naar man lægger Mærke til den nyeste Hovedbevægelse i Husflidspørgsmaalet, saa synes jeg, at, førend den Mand, der fornemmelig har reist Bevægelsen, kræver Understøttelse, skal man ikke blande sig deri med saadan Understøttelse; men den Mand, der har udført det største Arbejde ved det Spørgsmaal i den nyeste Tid, har ikke bygget sin Virksomhed paa direkte Understøttelse fra Staten eller noget Understøttelseselskab af nogen Art, han har, om jeg saa maa sige, kun faaet en indirekte Understøttelse gennem et enkelt Selskab, det af „Dansk Folkforening“ støttede Selskab for Folkelitteraturs Udbredelse. Skjøndt Rom er den, der har bragt det mest omfattende Arbejde om denne Sag tilveie, der altid vil danne Grundlaget for alle de nærmeste Bestræbelser for Husflid, har han hidtil øvet denne betydelige Virksomhed uden direkte Understøttelse fra nogensomhelst Side. Al den indirekte Understøttelse for ham har været den, at han gennem „Dansk Folkforening“ kom angaaende Udsalget af Bøger i Berøring med de Mænd, der ledede denne Sag i et særskilt Selskab, og den Forlægger i Kjøbenhavn, der for dette Selskab ledede Hovedforhandlingen af dets Skrifter. Hele hans Optraeden gav saamegen Tillid til ham, at det lettede ham haade at faae de nødvendige Oplysninger fra mange Sider, og at Folkekriftselskabets dygtige Forlægger overtog det betydelige Forlag, hvorved dette Skrift selv i sit temmelig store Omfang kunde komme frem for Offentligheden. Men Skolelærer Rom i Føvling har hidtil aldrig modtaget direkte Understøttelse hveken fra Staten eller fra andre Fonds, men har kaldt utrættelig en Forening tillive efter den anden ved at reise rundt omkring, naar han

blev kaldet af landøkonomiske og lignende Foreninger, hvem han ved et almindeligt Cirkulære har tilbudt sin Bistand, og derfor forekommer det mig, at denne Sag i mange Henseender er i en saadan rigtig god Bevægelse, at man vel skal vogte sig for at gribe fra dette Sted maatte forstyrrende ind, før der reiser sig Røster om Understøttelse fra disse Foreninger og fornemmelig fra den Mand, der i den seneste Tid især har kaldt den hele Bevægelse tillive. Uddeling af Præmier uden tjenlige Mellemled er tilmed en vanskelig Ting, det viser Uddelingen af de ældre Husflidspræmier; det er tidt nok skrevet, at de Flinkeste ville blive indstillede til Belønning, men for Ting, som egentlig være uden Værd; man belønne ofte vistnok for ensidig Fliden alene.

Det var det ene Spørgsmaal, hvort jeg ikke kan gaa med det ærede Medlem fra Bornholm; det andet Spørgsmaal er med Hensyn til disse Belønninger til Tyendeforeninger. Disse Tyendeforeninger har jeg altid anset for høist uheldige, og jeg havde nær sagt uheldsvangre Institutioner; det forekommer mig, at de til Slutning absolut maa gjøre megen Fortræd for den tjenende Klasse. For mig har det altid staaet, at denne Institution som sagt — hvad der ogsaa er antydet af Andre — har givet Præmie eller Alderdomsforjærgelse til de Tjenestetjyender, som muligt trængte mindst til den, da de sandsynlig havde haft den Lykke at have god Tjeneste, medens de, der havde haft den Ulykke kun at finde en daarlig Tjeneste, mulig trængte langt mere til saadan Understøttelse. Jeg har i en Række af Aar lagt Mærke til den Belønningsliste, som er offentliggjort af det største Selskab i Danmark, der belønner Tjenestetjyende ikke blot her i Staden, men over hele Landet, og jeg har forbauset mig over flere Ting derved. Jeg har forbauset mig over at Ingen sædvanligvis kan opnaa Belønning, uden han eller hun har tjent 30—50 Aar. Man vil deraf se, at det kun kan være ganske særlige Tilfælde, for hvilke det kan blive muligt at opnaa Belønning, og at der for de fleste Tjenestefolk, for hvem der, naar Sagen skulde have nogen Betydning, ogsaa burde